

Kreikan antiikkia autoillen

Kun on uskaltanut ajamaan Portugalissa, Espanjassa ja Italiassa, niin eiköhän Kreikassakin. Auton vuokraus ja hintojen vertaaminen on helppoa netissä. Astran kokoluokassa etukäteen maksettu viikkovuokra oli 252 euroa, paikan päällä hintataulukosta autolle katsottu hinta olisi ollut 492 euroa, heinä-syyskuussa taulukko-hinta on 566 euroa. Auto oli 42.000 km ajettu, ilmastoinnilla varustettu Suzuki Liana 1,3, jossa oli pieniä naarmuja ja kolhuja vähän joka puolella. Ne kaikki kirjattiin lähtiesä, mutta onneksi niitä ei tullut lisää. Oma vastuu olisi ollut 600 euroa, jos jotain olisi sattunut. Auto oli tilava, toimi moitteitta ja kulutti noin 1000 kilometrillä 6,5 l/100 km.

Kreikka poikkeaa muista länsimaista kirjaintensa takia, joten aakkosten opiskelu on suositeltavaa. Moottoriteillä, pääteillä ja turistiteillä paikannimet ovat useimmiten myös latinalaisilla kirjaimilla. Kartat ovat luonnollisesti tarpeellisia, kannattaa ostaa molemmilla kirjaimilla varustettuja karttoja. Lisäksi kartanlukija on aina oudoissa maisemissa välttämätöntä.

Bensiini neljänneksen halvempaa

Bensiinilitra oli halpaa, ysvivoksen hinta vaihteli välillä 82-92 senttiä, neljänneksen halvempaa kuin meillä. Autot ovat halvempia kuin Suomessa vähäisen verotuksen takia, niinpä Suomessa 25.000 euroa maksavan auton saa Kreikassa n. 20.000 eurolla. Silti autokanta on vanhaa ja huonokuntoista, katsastajilla riittää töitä.

Majapaikka oli Marathonin kylässä. Ateenasta menee Marathonin nelikaistainen tie, sama tie, jota maratoonarit joka vuosi juoksevat. Siinä on oikeanpuoleisella kaistalla 40 km matkalla lähes koko matkan 50 km/h rajoitus, paikka paikoin 60 tai 70 km/h ja koulujen kohdalla jopa 30 km/h. Liikennevaloja on asutuksen takia parin kilometrin välein. Tie on koko matkaltaan varustettu korkealla keskikaiteella, joka estää tehokkaasti myös jalkakulkijoita ylittämästä tietä muualla kuin suojatiellä. Liikennevalojen vaihtumisesta punaiseksi varoitetaan 200 m ennen kahdella keltaisella vilkkuvalla valolla. Koko matkalla oli pysähtymiskielto. Järjestely saattoi olla ainutlaatuinen, muualla ei sitä esiintynyt.

Suuret ylinopeudet yleisiä

Liikenne on kyllä joustavaa, se on jopa liian joustavaa, vaarallisen joustavaa. Nopeusrajoituksia ei ilmeisesti valvota ja siksi niitä ei myöskään noudateta. Autoilla ja varsinkin moottoripyörillä ajetaan yleensä niin lujaa kuin niillä pääsee. Onneksi kaikilla autoilla ei pääse kovin lujaa. Siitä taas seuraa, että nopeushajonta on suuri. Suurista nopeuksista luonnollisesti

seuraa, että ohitukset ovat yleisiä ja vaarallisia sekä ajetaan puskuripuskurissa ja päin punaisia. Autoja pysäköidään puolittain tielle ja puolittain jalkakäytävälle ja aiheutetaan näin muille vaaratilanteita. Siinä sitä joustoa sitten vaaditaan, toisilta. Kaikki eivät riko sääntöjä, mutta rikkominen on niin yleistä, että siitä on tullut käytäntö.

Moottoritiet ovat uuden aikaisia ja maksullisia, silloin tällöin kerätään 2,50 euroa. Muualla tiet ovatkin sitten vanhanaikaisia, useimmiten vuoristoteitä, mutkaisia ja mäkiäisiä. Kreikkalaiset ovat tietenkin tottuneet ajamaan niillä ja ajavat aina kaasu tai jarrupohjassa. Ohitus tehdään lähes missä vain, jos vain ohi pääsee. Joka kuski on rallikuski.

Päivällä kuumaa, yöllä kylmää

Jos autossa ei ole kunnollista ilmastointia, avoimet ikkunat eivät oikein riitä. Avoauto on lähes aina huonoin mahdollinen, koska tuulee eikä ole edes varjoa, jonka taakse suojautua auringolta. Ilmastoilaitteet ovat kalliita eivätkä siksi ole kovin yleisiä. Jos autossa on epämukavaa olla esimerkiksi kuumuuden takia, tulee kiire pois autosta ja kiirehän ei ole hyvä renki eikä isäntä myöskään liikenteessä.

Yöllä oli niin kylmää, että lämmitystä todella tarvittiin. Pohjoisessa kärsittiin autojen kylmyydestä aikoinaan. Jos lämmityslaitetta ei ollut tai se oli kehno, oli pukeuduttava lämpimästi tai tuli kiire pois autosta. Ilmasto on synnyttänyt etelässä kuumakalleja ja pohjoisessa kylmäkalleja. Voisi kuvitella, että kun autossa on hyvä ilmasto ja lämmitys, siellä viihtyy pidempään radiosta miellyttävää musiikkia kuunnellen eikä ole kiirettä. Mutta ei. Liikenteessä halutaan olla edelleen mahdollisimman vähän aikaa. Siellä ei viihdytä. Viihtymisen tulee vauhdin hurmasta. Ilmeisesti on ehtinyt kehittyä perinne, kiireen ja vauhdin hurman perinne. Ja siitä on vaikea kehittyä pois.

Rohkeat kreikkalaiset

Herodotoksen antiikin historiassa kerrotaan Persian kuninkaan Darioksen lähteneen sotaretkelle Attikaan 490 eKr. Kreikkalaiset löivät nämä paljon suuremmat persialaisjoukot uskomatonta rohkeutta ja taistelutaitoa osoittaen. Persialaisten sotalaivasto käsitti 600 laivaa. Taistelut käytiin Marathonin rannoilla. Persialaisilla oli 30.000 miestä ja kreikkalaisilla 10.000. Kreikkalaisia kuoli vain 192, näiden hautakumpu on yksi Marathonin nähtävyyksistä. Voitonviestiä viemään lähtenyt Pheidippides kuoli perillä Ateenassa juoksun aiheuttamaan uupumukseen. Hän ei ilmeisesti ollut niin hyvin tree-

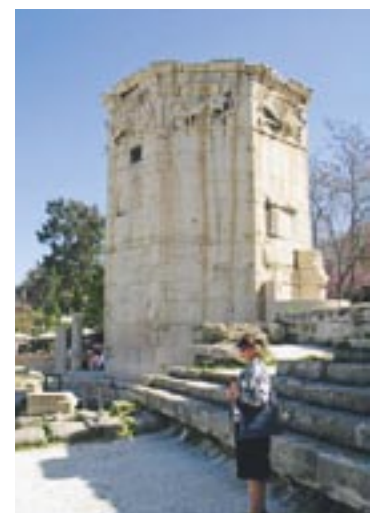
Ateena Plaka, taustalla Akropolis.

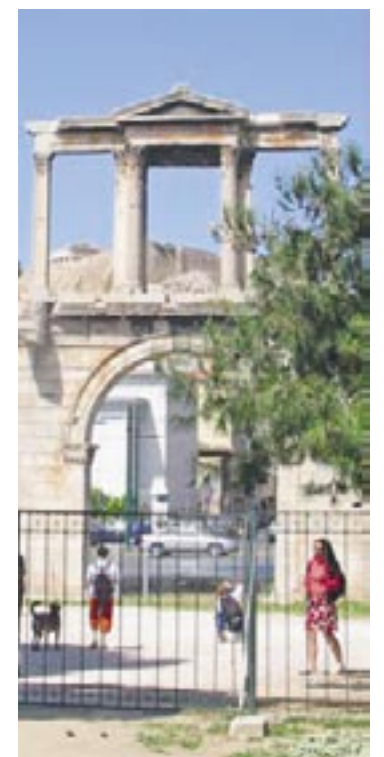
Ateenaa, kukkulalla Likavitosin teatteri.

Olympian Zeuksen temppelistä jäljellä vain muutama pylväs.

2100 vuotta vanha tuulten torni.

Etualalla Hadrianuksen riemukaari, takana Akropolis.

nattu kuin 2004 olympiakisojen maratoonarit.

Kreikkalaiset ovat taistelleet olemassaolostaan ja olivat pitkiä aikoja roomalaisten ja turkkilaisten vallan alla. Yli 300 vuotta kestänyt turkkilaisvalta saatiin kukistettua vasta 1827, mutta Akropoliselta saatiin turkkilaiset pois 1833. Kun saksalaiset ja sen jälkeen liittoutuneet saatiin maasta pois toisen maailmansodan jälkeen, Kreikkaa on rakennettu varsinkin EU:n tuella. Vanhoja rakennuksiaakin kunnostetaan ja se näkyy vielä pitkään esimerkiksi Akropolilla. Työ on hidasta, vaikka avuksi kukkulalle on toimitettu helikopterilla nostureita ja muita nykyaikaisia koneita.

Akropolis

Akropoliilla on ollut asutusta tuhansia vuosia, koska paikkaa on ollut helppo puolustaa. Siellä on jopa lähteitä, joista juomavesi on saatu. Akropolis tarkoittaa kukkulakaupunkia tai -linnoitusta. Huhdikuussa pääsi 12 eurolla viiteen eri kohteeseen, joista Akropolis oli yksi ja tärkein. Muita mielenkiintoisia kohteita ovat Olympian Zeuksen temppeli, josta on jäljellä muutama pylväs kaikkiaan 104:stä. Valloittajat ovat vieneet siellä aikoinaan olleet patsaat, vaikka ei se poiskuljetukseen mitään helppoa ole ollut, niin isoja ja painavia ne ovat olleet.

Ateenaakin vanhempi akropolis

löytyy Argoliksesta pari sataa kilometriä länteen Ateenasta. Mykenen akropolis on ollut Kreikan keskus 1500 eKr. Samalla seudulla on 300 eKr. rakennettu ja parhaiten säilynyt antiikin teatteri. Tähän Epidauruksen teatteriin mahtuu 12.000 katsojaa, kesäisin siellä on edelleen näytöksiä. Teatterin vieressä on Asklepioksen temppelin rauniot, temppeli oli aikoinaan Kreikan tärkein terveyskylpylä. Sitäkin oltiin kunnostamassa. Kreikassa on paljon nähtävää. Tässä oli vain pieni pintaraapaisu.

Matti Koivuova

Ateenan vanhaa kaupunkia Plakaa.

Maraton päättyy tälle olympiastadionille.